

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Žalany**

Číslo projektu: **CZ. 1.07/1.4.00/21.3210**

Téma sady: **VY_32_INOVACE_6A_CHEMIE_KOLEM_NÁS**

Název DUM: **VY_32_INOVACE_6A_5_NÁVYKOVÉ_LÁTKY_A_ZÁVISLOST**

Vyučovací předmět: **Chemie**

Název vzdělávacího materiálu: **Návykové látky a závislost**

Autor: **Ing. Bc. Pavla Broná**

Datum vytvoření: **Květen 2013**

Anotace: Didaktický materiál se zabývá pojmem závislost z různých úhlů pohledu. Je také zaměřen na celosvětový problém zneužívání přírodních a synteticky připravených látek.

Očekávaný výstup: Žák se orientuje v problematice přípravy a využívání návykových látek v praxi a jejich vlivech na zdraví člověka.

Věková skupina, ročník: ZŠ, 8. - 9. ročník

Metodické pokyny: Učitel žáky seznámí s různými zajímavostmi a novinkami v oblasti závislostí a zneužívání návykových látek. Společně se pak zamyslí nad nebezpečím drogové závislosti.

Pomůcky: Psací potřeby, sešit

Časový harmonogram: 25 minut

NÁVYKOVÉ LÁTKY A ZÁVISLOST

„Jakákoliv závislost je špatná, ať už je
drogou alkohol, morfin nebo
idealismus.“

Carl Gustav Jung

POHLED DO HISTORIE

- Užívání omamných a psychotropních látek od počátku dějin lidstva
- Součástí náboženských rituálů
- Vždy podávány „pod dohledem“ (např. kněží a šamanů)
- Problém závislosti zcela neznámý

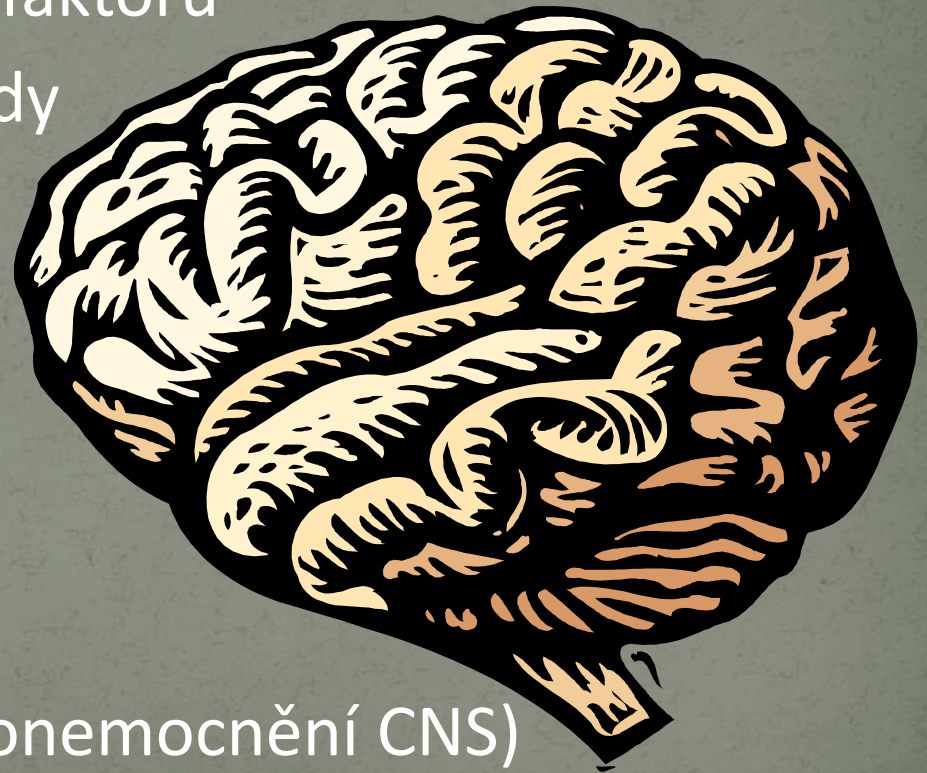
CO JE TO ZÁVISLOST ?

- Stav, kdy se člověk bez dané látky, aktivity nebo osoby nedokáže obejít a chce ji stále více
- Rozlišujeme tyto druhy závislosti :
  - **na návykových látkách** (drogy)
  - na hazardních hrách (gamblerství)
  - na práci (workoholismus)
  - na sexu (nymphomanie)

DROGOVÁ ZÁVISLOST

- Vzniká kombinací těchto faktorů
  - dědičné předpoklady
  - prostředí
  - setkání s drogou
- Je to nemoc (chronické onemocnění CNS)

PŘÍZNAKY ZÁVISLOSTI

- Psychická závislost :
  - touha po dané látce – omezení zálib
  - omezení pudu sebezáchovy
- Fyzická závislost :
  - zvyšování tolerance
  - abstinenční příznaky po vysazení látky

CO TO JE DROGA ?

- Původní význam – sušená surovina (např. rostlina)
- Přenesený význam – důležitá aktivita (běh, hudba, tanec)
- Laický význam – návyková látka (pervitin, marihuana)

ROZDĚLENÍ DROG

- Podle postoje společnosti :
  - legální (alkohol, nikotin, léky)
  - nelegální (hašiš, extáze)
  - měkké (marihuana)
  - tvrdé (heroin)
- Podle rizika závislosti
  - s mírným rizikem (kofein)
  - s vysokým rizikem (pervitin)
- Podle působení na psychiku :
  - tlumivé (alkohol, léky)
  - povzbuzující (kokain, pervitin)
  - halucinogenní (LSD, lysohlávky)

UŽÍVÁNÍ DROG

- Kouření
- Šňupání
- Inhalace
- Injekce
- Odvary a pokrmy
- Vstřebávání sliznicí

NELEGÁLNÍ DROGY

- Opioidy (tlumí bolest) :
  - opium z nezralých makovic
  - obsahují alkaloidy morfin a kodein
- Halucinogenní (poruchy vnímání):
  - psylocibin (v houbách)
  - meskalin (v kaktusu)
  - atropin (v durmanu)
  - LSD (syntetická droga)

NELEGÁLNÍ DROGY

- Konopné (psychoaktivní účinky THC) :
  - marihuana (sušené listy a okvědí)
  - hašiš (z pryskyřice)
- Stimulující (povzbuzující účinky) :
  - amfetaminy (pervitin)
  - kokain (z listů rostliny koky)
  - extáze (taneční droga)

LEGÁLNÍ DROGY

- Nikotin (v tabáku) :
  - stimulující účinky
  - prokázána zdravotní rizika
- Alkohol (ethanol) :
  - pro nalezení dobré nálady
  - poškození jater, delirium tremens
- Léky (hypnotika, anxiolytika, analgetika) :
  - neodepírat tam, kde jsou potřebné

MÝTY O DROGÁCH

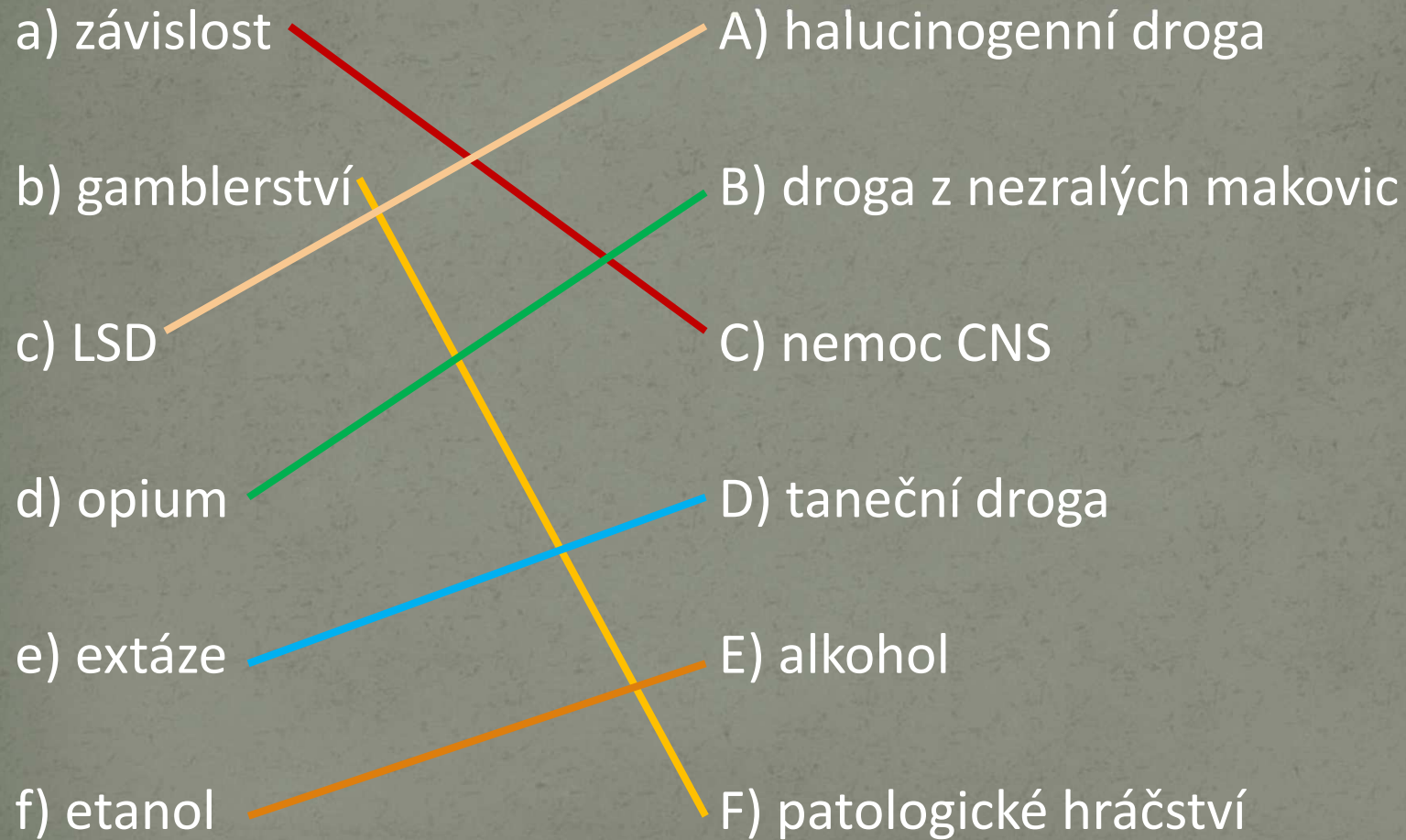
Vždyť je to jen tráva

Závislost postihuje jen slabé povahy

Fetáka poznám na první pohled

Drogy jsou výmyslem moderní doby

PŘIŘAĎ K SOBĚ

-
- a) závislost
- b) gamblerství
- c) LSD
- d) opium
- e) extáze
- f) etanol
- A) halucinogenní droga
- B) droga z nezralých makovic
- C) nemoc CNS
- D) taneční droga
- E) alkohol
- F) patologické hráčství

POUŽITÉ ZDROJE

- BENEŠ, Pavel, PUMPR, Václav, BANÝR, Jiří. *Základy chemie 2*. Praha: FORTUNA, 1997. ISBN 80-7168-312-4
- SUBSTITUČNÍ LÉČBA: *Nejznámější drogy* [on line]. [cit.2013-05]. Dostupný z WWW: <http://www.substitutni-lecba.cz/drogy>

Prezentace byla vytvořena v programu Microsoft PowerPoint.

Zdroj obrázků : galerie Microsoft Office

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Pavla Broná.